

פוריות בבקר חלב

ארוכה, אפשר לצפות להפרעות קשות בהתעברות. בתנאים כאלה יש צורך להוסיף לפרות באופן מיוחד קארטין או ויטאמין. כמו כן ייתכנו שיהא צורך בהוספת מינרלים ואף יסודות קורט, בדרך כלל כדי 1% במנת המזון הממוכנת. וכן גישה חופשית למינרלים.

בהמות מדולדלות, וביחוד מבכירות הסובלות מהזנה לקויה, או כאלו הנגועות קשה בטפילי מעיים, אינן מגלות לעיתים קרובות את סימני התאנה. מאידך, בהמות המסורבלות בשומן וב"עלות גוף מתקשות לעיתים קרובות להתעבר. דבר זה נכון לעיתים אף לגבי פרות שהן עתידות תנובה במיוחד. אני מאמין שדרוש מחקר נוסף על מנת שנדע אל נכון כיצד להזין בהמות מסוג זה.

מחקרים שנערכו בקורנל מעידים כי מבכירות שנהנו מהזנה נאותה תחלנה להתייחס, ואף אפשר להרביען, בגיל צעיר יותר מאשר אלו שגודלו על מנת מזון בלתי מספקת.

תורשה

המורשה מהווה גורם בפוריות הבהמות, אך לא באיזון מידה משפיעה היא למעשה על פוריותן, דבר זה אינו ברור כל צורכו כיום. לעולם אין לדעת בבטחה אם הליקויים ההתפתחותיים מקורם בגורמים תורשתיים או בגורם אחר כל שהוא. חוקרים בוויסקונסין מצאו כי הופעתה של שחלה בעלת ציסטות הינה תורשתית.

מובטחני שרבים מכם מכירים קווי אמהות שנעלמו מן העדר תוך מספר דורות. מובן שפרט לעקרות ישנם גורמים אחרים למכת פרת זו, כגון תנובות נמוכות, מבנה עטין לקוי, מחלות עטין וכו'. מבחינת העקרות יש לבחון את הגורמים התורשתיים בתכנית ארוכת-טווח ולא על יסוד תצפיות מיום אחד למשנהו.

נגעים ומחלות

זיהומים במערכת המין הם תדירים יותר בעדרים מסויימים מאשר בעדרים אחרים. מחלות מין נפוצות פחות היום מאשר לפני שנים

מעריכים כי ההפסד הכספי השנתי הנגרם לחקלאי ארצות הברית בעקב אי הפוריות מגיע ל-200 מיליוני דולארים. במדינת ניו-יורק עצמה מגיע ההפסד לכדי 20 מיליון. אם מחשבים את ההפסד לראש הריהו מגיע לכדי דולאר לכל יום בו הפרה אינה הרה.

הבעיה היא גדולה ורחבה. רבות ידוע לנו ואמצעים רבים למלחמה בעקרות מוכרים לנו אולם יחד עם זאת עוד מרובה הבלתי ידוע. המשך המחקר, התבוננות והערכה נבונה של המצב יורונו את הדרך בעתיד.

תקצר היריעה הפעם מלברר את כל הבעיה; נסתפק הפעם בנגיעה קלה בבחינותיה החשובות ביותר, תוך שימת דגש במיוחד על מימשק הענף. רבים מן הפרטים שנדון בהם מהווים חלק חיוני מן המלחמה בעקרות שהוכרה על ידי הבוקרים המתקדמים. כרגיל, יש להניח אף הפעם כי אלה הסובלים ביותר מצרה צרורה זו אינם בינינו. עם זאת יש בדעתי לנגיע בס"עפי המימשק הבאים, הקשורים קשר הדוק ביותר בבעיית העקרות:

1. הזנה;
2. תורשה;
3. מחלות ונגעים;
4. הפר;
5. בוקרות;
6. תכנית.

הפרטים ערוכים לעיל לאו דווקא לפי סדר חשיבותם. אתעכב עליהם בקיצור.

הזנה

את בעיות ההזנה, כפי שהן משולבות בעקרות, אפשר לסכם במשפטים מספר. בהמות הזוכות לשפע מספוא גם כגון אספסת שיובשה כראוי או שחת מעורבת, או שהן נהנות ממרעה טוב שמוסיפים עליו מזון מריכוז בהתאם לתנור בת החלב — יעילות פוריותן של פרות כאלה, לעולם לא תיפגע מחמת תזונה כזו.

אם מגישים לפרות, וביחוד לכאלו שהן עתירות תנובה, מספוא גם גרוע משך תקופה

ייחמות משוערים. על ידי כך מצליחים לצמצם עד כדי מינימום את מספר התאנות ש"הוחטאו".
2. להזריע במועד הנכון!

ישנם בוקרים הנוהגים גם כיום להזריע את בהמותיהם בטרם חלפו 60 יום מההמלטה. חודש ימים דרוש למערכת המין של הפרה לאחר זור למצבה התקין. בבהמות מסוימות נדרשים אפילו שני חודשים לשם כך. שיעורי ההתעברות הגבוהים ביותר מושגים בפרות המוזרעות 90—120 יום לאחר ההמלטה. יש להזריע את פרתך רק לאחר שמערכת המין שלה חזרה למצבה התקין.

3. הטיפול בעת ההמלטה

דאג לכך שפרתך תמליט בתא מרווח ונקי ברפת או בחצר מיוחדת ומבודדת, אם תנאי מזג האוויר מאפשרים זאת. אל תחיש את תהליך הלידה. אם אמנם מוסמך אתה לכך ואם יש צורך בהכנסת היד לנרתיק על מנת לבדוק את תנוחתו של הוולד, דאג לנקות קודם כדבעי את הפרה ואת ידיך.

הגמע את הוולד בקולוסטרום תוך מחצית השעה לאחר היוולדו. בכך הזכרנו כמה אמר צעים פשוטים ביותר הקובעים במידה מכרעת בין הצלחה לכישלון. על המטפל בעדר להיות מאומן ומנוסה. עליו להיות קשור בנפשו לב"המות ולאהוב את הטיפול בהן, אף אם מחייב הדבר שעות עבודה נוספות.

ובכל זאת ייתכנו כשלונות

למרות בוקרות טובה, יקרה לא אחת שפרות אינן מתייחמות או שהן מקשות להתעבר. ישנן כאלו שאינן מתנקות כדבעי לאחר הלידה. ישנן מבכירות הנולדות עם פגמים מסויימים. פגיעות או זיהומים עלולים לגרום להתפתחותן של סיריכות או מומים באיברים של מערכת המין והם יכולים לפגום בפוריותה של הבהמה.

תיכנון

ברצוני לסקור בקצרה ככל האפשר את חלקו של רופא הבהמות בתיכנון ובביצוע כללי של תברואה הקשורים ברבייה. עדיין רבים מדי הבוקרים הקוראים לרופא רק כאשר נחה עליהם

מספר, וזה הודות להזרעה המלאכותית ושיטות טיפול משופרות. בעדרים בהם משתמשים עדיין בפר נגוע ובהרבעה טבעית, או שאין מטפלים כראוי בזירמתו של פר נגוע לפני שמזריעים בה, עלולים הוויבריוסים והטריכומוניאסיס להזוות גורמים רציניים לעקרות. זיהומים כלליים או כאלה הפוגעים באיברים מסויימים של מערכת המין, נפוצים למדי בעדרים רבים. אם אין מאבחנים מצבים אלה מיד ואין מטפלים בהם כראוי, עלול הדבר לגרום לקשיים בהתעברות ואף לעקרות. עוד נדון, בסעיף מאוחר יותר, בבעיית הזיהומים.

הפר

הפר, בדרך הזירמה שהוא מייצר ומפיץ, קשור קשר הדוק במערכת הפוריות הכללית של הבקר. בנקודה זו נסתפק בציון העובדה שעל הפר לייצר זירמה בעלת פוריות מאקסימאלית ולהיות נקי מכל נגע ומחלת מין. במרבית המקרים עושים מכוני ההזרעה ואף בעלי פרים פרטיים כמיטב יכולתם לשם סיפוק זירמה מאיכות מעולה וכן הם שומרים על בריאות הפרים.

בוקרות

בסעיף זה אני מתכוון בעיקר לכל פעולות המימשק הנוגעות לשמירה על בריאותו ושלומו של העדר ולקיום רמת פוריות יעילה. פעולות שיגרתיות, שלכאורה פעוטות הן, חשובות לא פחות לגבי הפוריות מאשר לגבי הייצור בכללו. להלן נמנה את החשובים שבעקרונות המימשק האלה.

1. הבחן בהתייחמות

אין אנו מתכוונים רק להסתכלות בבהמות, על מנת לגלות בעוד מועד את אלו המיוחמות, אלא אף לניהול קפדני של רישום התאונות וההזרעות; רצוי שרישום זה ייעשה בצורה הנוחה, המסודרת ביותר, בשיטה קבועה, תוך דיכוי הנתונים לגבי כל פרה ופרה באורח אינדיבידואלי למשך כל תקופת הימצאה בעדר. כמו כן יש לנהל רישום ארעי של מועדי הת-

20.013 פרות שנבדקו במרפאת האוניברסיטה נמצאו 3038 (14.5 אחוזים) בעלות ליקויים במערכת המין שלהן.

הבה ונסקור עתה בקצרה את מערכת איברי המין של הפרה, ואילו הליקויים העשויים להתגלות בה על ידי הרופא בבדיקותיו השגרתיות, ליקויים אשר יש בהם כדי להשפיע על פוריותה של הבהמה.

הפות והנרתיק

למען הסדר, הבה ונדון תחילה בפות ובנרתיק, שקשר הדוק ביניהם, ונדון בהם כביחידה אחת. מבנה בלתי נורמאלי של אחד האיברים האלה יכול להיגרם על ידי פגיעה או גם על ידי פגם מלידה. פגיעות בפות היו נפוצות יותר בימים בהם הפרות היו עוד בעלות קרניים, אולם ישנן דרכים אחרות בהן יכול איבר זה להיפגע. פות פגועה או מידלדלת קדימה, או ששפתיה פשוקות, מעידה לעתים קרובות על נרתיק מגרפה. פרות אלו קולטות אוויר וחיידקי מחלות וקשה להן להתעבר. לעתים קרובות אף קשה להזריען. מצב זה ניתן לתיקון על נקלה על ידי טיפול כירורגי. נקבים בין הנרתיק והחלחולת הינם תופעה נפוצה בעקבות לידה. גם פגעים כאלה אפשר לרפא על ידי טיפול כירורגי.

יש ובבדיקות מתגלים סוגים שונים של דלי-קות נרתיק. לא נוכל לדון בהן בפירוט, אולם ניתן לומר כי הטיפוסים הנפוצים ביותר של דלי-קות אלו אינם פוגמים בפוריותה של הבהמה. לעתים, ובעיקר בפרות מגודלות, יימצא שהנרתיק הינו מארך ביותר ועל כן הינו נוטה ותלוי קדימה יותר מן הרגיל. במקרים כאלה נוטות להצטבר הפרשות בצוואר הרחם. הפרשות אלו מתנגעות על נקלה ובכך מהוות הפרעה רצינית בהתעברות.

במספר קטן של עגלות יש ומבחינים מומים מסויימים. יש ונוכחים במציאותו של קרום בתור לים שלם או חלקי העלול להפריע להפרייה. בעגלה מלידת תאומים משני המינים יקרה תכור פות שהנרתיק אינו מפותח במלואו. את המקרים הללו אפשר לזהות על נקלה, עוד בשבועות החיים הראשונים, על ידי קביעת טיפוס הדם

הרוח, או כאשר יש ברצונם לוודא את התעברותן של שתי פרות או כשברצונם לדעת מדוע פרה אלמונית אינה מתעברת.

על ידי נוהג כזה אין מגיעים להישגים ראויים לשמם. בכך נעשה אך מעט לצימצום אותם הפסדים עצומים שהזכרו בתחילת מאמרנו. טיפול נכון בעדר בצירוף עם עזרה וייעוץ רפואיים נאותים יביאו לידי שיפור המצב. פירושו של דבר — פחות הפסדים „סמויים“, וולדות רבים וטובים יותר ולבסוף — הכנסה גבוהה יותר לבוקר.

היקפה של העזרה הרפואית לגבי העקרות תלוי בעיקר בגודלו של העדר, בתנאי הסביבה, ברמת התנובות ובדברי ימי הפרייה ורבייה של עדר זה. עדר גדול בעל רמת פוריות בינונית אינו יכול להרשות לעצמו שלא להיבדק על ידי הרופא מדי חודש בחודשו. אם בעיית העקרות חמורה יותר, יתכן שיהיה צורך בביקורים תכופים יותר.

בעדרים קטנים יותר, בעלי תנובה ממוצעת נמוכה יותר, ואשר בהם בעיות ההתעברות אינן כה חמורות בדרך כלל, אפשר להסתפק בביקורים לעתים רחוקות יותר. בעדר בינוני בן 35—50 פרות ומבכירות רצוי להזמין את הרופא מדי חודש בחודשו. בדרך כלל נוהגים אנו לבדוק את הפרות דלקמן:

1. אלו שהוזרעו לפני 30 יום או למעלה מזה, על מנת לוודא את התעברותן.
2. אלו שהמליטו לפני 30 יום או יותר, על מנת להיווכח באיזו מידה חזרה מערכת המין לתיקנה. אם אמנם מתגלה שהמצב אינו כתיקנו הרי שטיפול בשלב כה מוקדם ימנע עיכובים בהתעברות לאחר מכן.
3. את אותן הפרות שהמליטו בזמן האחרון ואשר לא הוציאו את כל שליתן או שהן מראות הפרשות בלתי רגילות.
4. את אותן הפרות שאינן מראות סימני תאנה או שמחזור תאנתן אינו נורמאלי.
5. את הפרות הנמצאות בתאנה, וביחוד את אלו שהוזרעו שלוש פעמים או אף למעלה מזה. אגב, בימים אלה נודמן לידי ד"ח רפואי של אוניברסיטת מינסוטה, בו מצויין כי מתוך

מראה פגם כל שהוא במערכת איברי המין. במקרה שליקויים מתגלים בשתי הקרניים, וב־יחוד כאשר המדובר בליקויים מלידה, כגון „מחלת העגלה הלבנה“, או עגלה מלידת תארי־מים מעורבים, הרי שיש להניח שהבהמה עקרה ללא תקנה.

ליקויים אחרים בקרני הרחם הגם מורסות, גידולים, פתחים ונקבים בעקב פגיעות קשות. ריקמת צלקות וכו'. ליקויים אלה יכולים לפגום בפוריות אולם אין הכרח בכך. במרבית המקרים הללו אפשר לטפל בהצלחה על ידי ניתוחים.

דלקת בצינור הביצים מוכרת בשם דלקת החצוצרה (סאלפינגיטיס). כאשר הדלקת פוגעת באמתח היא קרויה בורסיטיס. לעתים יקרה ש־אחד מן הצינורות סגור או סתום בריר. לעתים קרובות למדי יקרה שסירכות באיזור פוגעות אף בצינורות הביצים. רק לעתים רחוקות נפגעים בכך שני הצינורות גם יחד. סירכות באחד האמ־תחים או אף בשניהם אינן נדירות. אם הסירכות הן גדולות־ממדים אין כל ספק שהן מקשות על ההתעברות.

כאשר ליקוי כזה הגיע לממדים שהוא מפריע להתעברות, אין כל קושי לאבחנו בדיקנות וב־ביטחה על ידי מישוש מבעד לחלחולת. דלקת חצוצרה דו צדדית או דלקת קשה של האמתח, פירושן עקרות ללא תקנה.

אם רק צד אחד לקה ישנם סיכויים טובים לכך שהצד האחר יתפקד כהלכה. בדרך כלל נדרשות במקרים כאלו מספר הזרעות בטרם תתעבר הפרה.

השחלות

כאשר השחלות מתפקדות כראוי, מתייחסת הפרה מדי שלושה שבועות, או בהפסקות של 18—25 יום. תיפקודן של השחלות נתון לוויסותה של מערכת הפרשה פנימית מסובכת שמרכזה הוא בבלוטת יתרת המוח. בלוטת יתרת המוח מפרישה מספר הורמונים הממלאים, ביחד עם מערכת העצבים, תפקיד חשוב ביותר בהתפתח־חותם ותיפקודם של התאים, הרקמות והאיברים בכל חלקי הגוף. מובן מאליו שבלוטת זו ממלאת

במעבדה או ע"י בדיקת הרופא. מקורה של הפר־רשה מוגלתית כפות יכול להיות בנרתיק, בצוואר הרחם או ברחם עצמו. מקרים אלה אפשר לרפא בהצלחה אם מאבחנים אותם בעוד מועד ומטפ־לים בהם כראוי.

צוואר הרחם

חלק זה של המערכת משמש כמעבר בין הנרתיק והרחם. הוא מהווה מחסום טבעי בפני חדירת נגעים. עם זאת ידוע כי במקרים מסר־יימים עלול הנגע לעבור את הצוואר ולחדור לרחם, אם בעקב טיפול לא נאות, הזרעה שלא בוצעה כראוי או פגיעה כל שהיא שהביאה לידי תיפקודו הלקוי של צוואר הרחם. בהמלטה מת־רחב צוואר הרחם ומהווה חלק מצינור ההמלטה. רפידתו הפנימית של הצוואר יכולה להינזק או להזדהם והופכת ריקמה מצולקת. אם הצלקת היא גדולה או שמצויות צלקות מרובות ייתכנו קשיים בהתעברות או שיכולה אף להיגרם הפלה. רק לעתים רחוקות יקרה שצוואר הרחם יימצא סתום כליל מחמת פגיעה חיצונית או מום מלידה.

הרחם

הרבה תקלות יכולות להתרחש בקרני הרחם, תקלות המביאות לידי קשיי התעברות או קיום ההריון. בדיקת קרני הרחם מגלה לרופא אם הפרה מעוברת או בלתי מעוברת, או אם הריונה נורמאלי או שאינו כך. אם הבדיקות נעשות בעוד מועד ניתן לקבוע הפלה הממשמשת ובאה או ספיגתו של העובר.

הבדיקה יכולה לגלות כמו כן אם הרחם מכיל מוגלה, עובר חנוט, עובר ממוסמס או מיימת הרחם (הידרומאטרה). ליקוי אחרון זה ניתן להבדלה מהריון מוקדם רק על ידי רופא מנוסה ומאומן. רק בהמות בודדות נולדות עם קרני רחם פגומות. לעתים יקרה שאחת הקרניים מפותחת רק חלקית או שהיא נעדרת כליל. חלק מפרות אלו תתעברנה באורח נורמאלי לגמרי.

זוכרני פרה אחת בעלת כושר הנבה גבוה שהיתה חסרה לגמרי את קרן הרחם הימנית ובכל זאת הספיקה להמליט שמונה פעמים במשך חייה. ארבע בנות לה בעדר ואף לא אחת מהן

גם בעלות ציטטות וגם בעלות גופים צהובים אינן מראות בדרך כלל סימני התייחמות. הפירעונו אלו ניתנות בדרך כלל לריפוי על ידי טיפולים הורמונאליים.

אי התייחמות

יש ופרות אינן מתייחמות גם מסיבות אחרות. בדיקות עשויות לגלות את הגורמים. הפרה עלולה להיות כבר בהריון, או שישנם מקרים בהם לא היה משהו שיבחין בתאנה. ישנן גם בהמות בעלות "תאנה שקטה" וקשה להבחין בהן את ההתייחמות. יש והגוף הצהוב ממשיך להתקיים תקופת זמן ממושכת מן הרגיל, ואם הוא מייצר פרוגאסטארון, הפרה לא תתייחס בדרך כלל. אם הגוף הצהוב ממשיך להתקיים, סימן שבדרך כלל יש גורם ברור ומסוים לכך. הגורם לכך עלול להיות גוף זר או משהו בדומה לו בקרני הרחם. קרני הרחם עלולים להכיל מוגלה, עובר מת או סתם נוזל כל שהוא, שנצטבר בכמויות גדולות מן הרגיל. בספיגת העובר או בהפלות מוקדמות אפשר להבחין בדרך כלל על ידי בדיקת קוטר. במקרים כאלה ההתייחמות נדחית או שלא מופיעה כלל.

ישנן פרות שאינן מתייחמות כיוון ששחלר תיהן אינן פעילות. שחלות בלתי פעילות כאלו מתגלות בדרך כלל אצל פרות מיניקות, או אצל בעלות תנובה גבוהה, או בכאלה שסובלות מפגיעה קשה כל שהיא, מליקוי בחילוף החומרים (כגון קאטוסים) וכו'. במקרים מסויימים יתברר כי הגורם לאי ההתייחמות הוא בהזנה בלתי מספקת או בחסר ויטאמין, מינרל מסוים, או בפעילות לקויה של בלוטת התריס.

דברי אזהרה

ולבסוף ברצוני להזהיר את אלה העוסקים בהזרעה רק באופן ארעי, או בכאלה שאין להם ניסיון ואימון מספיקים בשטח זה. כבר הזכרתי קודם לכן שצוואר הרחם הנו מחסום טבעי בפני נגעים ואילוחים. בכך מתכוונים אנו לנגע העלול לעבור מן הנרתיק דרך הצוואר אל תוך הרחם. יש לזכור עובדה זו תמיד, למרות שבעת הת-

תפקיד חשוב אף בהתפתחותן ובפעילותן של מערכות הרבייה והפרשת החלב.

כמו כן מיוצרים שני הורמונים בשחלות עצמן. האחד הוא ההורמון האסטרוגאני (ההורמון המעורר את התאנה) והפרוגאסטארון (ההורמון הגוף הצהוב). כאשר גוף צהוב נשתל באחת השחלות או בשתיהן נכנסת הפרה לשלב השקט של מחזור התאנה שלה. אם הפרה מעוברת ממשיך הגוף הצהוב להתקיים ומפריש את הפרוגאסטארון משך מרבית תקופת ההריון.

אם הפרה לא נתעברה נספג הגוף הצהוב חזרה אל הגוף והפרשת הפרוגאסטארון פוסקת. שינוי זה חל בדרך כלל ביום ה-17 או ה-18 לאחר ההתייחמות האחרונה. עם היעלמות השפעתו המעכבת של הפרוגאסטארון, מתחילה מיד התפתחותו של הזקיק באחת השחלות. עם התפתחותו של הזקיק מופרש ההורמון התאנה והביצית מתחילה להתפתח. הביוץ (נשירת הביצית מן השחלה) חל בדרך כלל 12-13 שעות לאחר תחילתה של התאנה הפעילה. הביצית נושרת אל תוך האמתח. אם מצויה זירמה מתרחשת ההפרייה בשליש העליון של צינור הביציות. מכאן נודדת הביצית משך 5 עד 10 ימים אל אחת מקרני הרחם, מקום שהיא נשתלת. הביצית המופרית הופכת לעובר או שמתפתחים קרומי שלפוחית השפיר והרי לפנינו תחילתם של חיים חדשים.

אם הפרה חוזרת ומתייחמת כעבור תקופה קצרה מן הרגיל, ננית — כעבור 10 ימים, הרי שיש לחשוש בפעילות בלתי תקינה של השחלות. בדרך כלל אפשר על ידי מישוש להבחין בזקיק אחד נוסף או אף במספר ציטטות הנמצאים בשלבי התפתחות שונים. ציטטות אלו הן חילו התפתחותן כזקיקים, אולם מסיבה זו או אחרת לא התבקעו ולא הביאו לידי ביוץ. הן עלולות לגדול עוד ועוד ולהמשיך בהפרשת ההורמונים האסטרוגאניים. כאשר ריכוז החומרים האסטרוגאניים מגיע לרמה מסויימת הפרה יכור לה להראות סימנים הדומים במשהו להתייחמות נורמאלית. כ-25% מן הפרות בעלות הציטטות הללו אינן מראות סימני התייחמות. פרות שהן

סיכום

על מנת לקיים יעילות הפרייה ברמה גבוהה, הסתכל בפרותיך מקרוב על מנת להבחין בהתייחסותן. אל תזריע פרות זמן קצר מיד לאחר המלטתן (פחות מ־60 יום). נהל רישום תאנות ומועדי תאנה משוערים במקום נוח לגישה בתוך הרפת. כמו כן נהל רישום קבע של תאנות והזרעות, ותעדיף רישום בכרטיסים אינדיבידואליים לכל פרה ופרה.

ספק לפרה מקום נקי ומבודד לצרכי הלידה והשגת עליה בשעות הלידה. אל תמשוך את הוולד בחוסר סבלנות. אם המצב אינו נראה נורמאלי ביותר, קרא לרופא בעוד מועד.

שתף פעולה עם הרופא בתיכנון אמצעי תברואה לשמירת הפוריות ואל תזמין את המזריע אלא אם משוכנע אתה שהפרה בריאה ונורמאלי לית לחלוטין בכל הקשור לפרייה ורבייה.

דחיות בהתעברות עולות ביוקר. על ידי נקיטת אמצעים פשוטים ביותר, שהם בבחינת הוראות השכל הישר, תגדילו הכנסות הענף במידה ניכרת. ד"ר א. א. וואלפאר

(מתוך "הולשטיין־פריזיאן וורלד", אפריל 1962)

אנה הנורמאלית נשקפת אך סכנה מעטה לאילוח מעין זה. השיטה הבטוחה ביותר היא לדחוף בזהירות את קצה המזרק קדימה עד הגיעו אל קצהו הקדמי של צוואר הרחם, ממש לפני כניסתו אל תוך הרחם עצמו.

אם הוזרקה הזירמה אל תוך שלישו הקדמי של צוואר הרחם הרי שהסיכויים להפרייה אינם פחותים מאשר במקרה שהזירמה הוזרחה ישירות אל תוך הרחם. או אל קרני הרחם. אמצעי זהירות זה חשוב במיוחד לגבי פרות שהוזרעו שלושה, שישה או אף תשעה שבועות קודם לכן. חלק קטן מפרות אלו, יתכן והן מעוברות. סקר שנערך בעדר גדול משך מספר שנים רב הראה כי 8% מפרות הרות מגלות התייחסות אף לאחר ההפרייה. אחוז זה נראה כגבוה במקצת מן הרגיל. עם זאת תופעה כזו קיימת ואנו נתרקלים בה לעתים קרובות למדי תוך כדי עבודתנו. רבות מן התאנות הללו מופיעות במועד הנורמאלי.

על המזריע לזכור עובדות אלו תמיד. במיוחד נודעת לכך חשיבות כאשר הפרה או המבכירה הנדונה הנה מן המשובחות שבעדר.

תחרות על הצגת הפרה בעלת הטיפוס הרצוי

ציבור הבוקרים מכיר כיום היטב בחשיבות הרבה הנודעת לפרה בעלת המבנה הרצוי, שתהא תואמת את דרישות המשקיות כיום, כגון: עטין סימטרי המחובר היטב לגוף, שלד גדול, משקל רב, רגליים יציבות וכו'.

מתוך הכרת חשיבותן של תכונות אלו, מארגן השנה השירות להזרעה מלאכותית בבית דגן תחרות להצגת הפרה בעלת המבנה הרצוי.

תצוגת בקר זו תתקיים ליד התצוגה הכללית שעורך "השרות" ל־5 פרים המגיעים למבחן. התצוגה תתקיים באקסטנכר בדרום הארץ. תנאי השתתפות בתחרות זו:

- א. פרות שסיכמו את תקופתן השנייה בממוצע של 20 ק"ג חלב ליום. פרות שסיכמו שלוש תקופות או יותר בממוצע של 21 ק"ג חלב ליום. על הפרות להיות בתוך תקופת חליבתן (לא יבשות).
- ב. על הפרות להיות מטולפות ונקיות ורצוי לספר אותן שבועיים לפני התצוגה. פרה שלא תעמוד בתנאים אלה, תיפסל.

ג. הובלת הפרה על חשבון המשק, בסיועה האירגוני של האגודה.

השיפוט — ייעשה על ידי חבר שופטים בתצוגה הכללית.

יתולקו שני פרסים:

1. 500 ל"י, שנתרמו על ידי השירות להזרעה מלאכותית.
 2. עגל צעיר, שניתן על ידי המחלקה לבקר של התחנה לחקר התקלאות.
- אנו מזמינים את ציבור הבוקרים להשתתף בתחרות זו. מוזמנים בוקרים מכל חלקי הארץ, גם מאזורים, אותם השירות להזרעה מלאכותית אינו משרת. אנו מבקשים את המעוניינים לפנות ולשלוח את הפרטים על הפרה המועמדת לפי הכתובת:

השירות להזרעה מלאכותית, בית דגן

ת. ד. 31. ראשון לציון

ועדת הטיפוח של

השירות להזרעה מלאכותית, בית דגן